

Småorter

Filnamn och innehåll

So2005_rev_SR99TM

Filen innehåller:

Lan	2-siffrig kod för län
Kommun	4-siffrig kod för kommun
Smaort_beteckning	Beteckning/namn
Typ	S=småort
SoKod	Unik småortskod S+4 siffror
Landareal_ha	Landareal i hektar
Bef051231	Folkmängd 2005-12-31
Kommunnamn	Namn i klartext

Småortsgränserna är slutna polygoner för 2 877 småorter. Filen uppdaterades 2012 efter revidering av gränserna pga förbättrat bakgrundsmaterial. De levereras i MapInfo- eller ArcView-format.

Aktualitet

Småortsavgränsning år 2005.

Definition

Småort definieras som sammanhängande bebyggelse med högst 150 meter mellan husen och 50-199 invånare. Det förekommer småorter med mer än 200 invånare, De borde egentligen vara tätorter, men eftersom andelen fritidshus i dessa områden är större än 50 procent, uppfyller de inte kraven för tätorter och klassas därmed som småorter.

Så görs indelningen

Småortsavgränsningar görs av SCB vart femte år. Avgränsningen sker med GIS-teknik och utnyttjande av registerinformation. Småortsavgränsningen år 2005 bygger på den avgränsning som gjordes 2000. Vid avgränsningsarbetet har följande register och kartdatabaser använts:

- Digitala gränser för småorter 2000
- Koordinatsatt fastighetsregister 2006-01-01, samkört med registret över totalbefolkningen 2005-12-31. Fastighetsregistret innehåller endast en koordinat per fastighet och en fastighet kan omfatta många byggnader samt många skiften.
- Koordinatsatt byggnadsregister 2006-01-01.
- Digital vattenkarta i skala 1:10 000, aktualitet 2000

KVALITETSDEKLARATION

- NVDB, Nationell vägdatabas
- WMS-tjänst från Lantmäteriet, ortofoton och topografiska kartor via internet. Används som bakgrundsdata vid revideringen 2012.

Uppdatering av småorternas gränser

Avgränsningen gjordes med GIS-teknik i programmet MapInfo. Utgångspunkt var gränserna från förra avgränsningen (2000), vilka utvidgades där nya byggnader och befolkning hade tillkommit. All gränsjustering gjordes manuellt. För att kunna följa förändringar har arbetet gjorts enligt i stort sett samma bedömningar som 2000.

Efter att de nya gränserna har fastställts har småortsbefolkningen beräknats. Då har befolkningen för fastigheter inom tätortsgränsen summerats.

Nya småorter

För att fånga nya småorter gjordes buffertzoner kring befolkade fastigheter utanför tätortsgräns. Områden där befolkningen uppgick till minst 50 invånare blev kandidater till nya småorter. Efter granskning och manuell justering av gränsen för varje kandidat fastställdes de nya småorterna.

Efter att de nya gränserna fastställts beräknades befolkningen på nytt, genom att befolkningen för fastigheter inom den nya småortsgränsen summerades. Slutresultat blev digitala småortsgränser tillgängliga i GIS-format.

Revidering av 2005 års gränser

År 2012 gjordes en revidering av 2005 års gränser, med anledning av att SCB hade tillgång till bättre bakgrundskartor. Det var kartor och ortofoton via WMS-tjänst, vilka möjliggjorde en kvalitetsförbättring av gränserna. Det är framförallt en utvidgning av gränserna som har gjorts, för att hela byggnader ska få plats inom orten. Vissa justeringar i form av indragningar av gränser har också gjorts, i de fall då gränsen har varit för vid runt bebyggelsen.

Landareal

Vid tidigare avgränsningar var all digital kartinformation som användes i projektion RT90 2,5 gon väst. Alla arealer beräknades med kartesisk metod. Vid revideringen av 2005 års gränser har all digital kartprojektion varit i SWEREF 99 TM och arealer har beräknats med sfärisk metod.

Landarealen beräknades som totalareal minus vattenareal. Vid beräkningen av vattenarealer användes en vattenkarta i skala 1:10 000, aktualitet 2011.

KVALITETSDEKLARATION

Beteckningar

Vid arbetet med småortsavgränsningen 1990 granskades småortsnamnen av kommunerna, Lantmäteriet och Ortnamnsrådet. I 20 procent av fallen benämndes småorterna enligt konstruktionen ”namn + namn”, där namnen hämtades från närliggande områden på kartan. Beteckningar på de småorter som har tillkommit från och med 1995 har inte granskats på det sättet, utan endast bestämts av handläggare på SCB.

Kvalitet

Avgränsning omfattar Sveriges samtliga småorter. Uppgifter om befolkning bygger på RTB, dvs. registret över totalbefolkningen. Småortsgränserna är gjorda med en noggrannhet som uppfyller kraven för kartor i skala 1:10 000. En viss osäkerhet finns vid helt nybildade fastigheter och byggnader som inte alltid fått en koordinat.

Osäkerhet finns även i tilldelningen av beteckning/namn till de nya småorterna. Genom att kartor i olika skalformat har använts så har detaljeringsgraden i namngivelser på kartorna varit olika, vilket har påverkat förutsättningarna att finna lämplig beteckning.

Mer information:

SCB Statistiks-service tfn 010 479 50 00

E-post: mark.vatten.gis@scb.se

www.scb.se